

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Право»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 081 «Право»

галузь знань 08 «Право»

Кваліфікація: Доктор філософії (PhD)

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ СНАУ

Голова вченої ради СНАУ

_____ / **Ладика В.І./**

протокол № 14 від 25.05.2020 р.

Освітня програма вводиться в дію з 01. 09. 2020 р.

Ректор _____ / В.І. Ладика/

(наказ № 259-к від 03.07.2020 р.)

Суми 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми «Право»
спеціальності 081 «Право»
третього рівня вищої освіти
на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Проектна група у складі:		
Керівник проектної групи (гарант програми):		
Доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного та інформаційного права	_____ (підпис)	Арістова Ірина Василівна
Члени проектної групи:		
Доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правосуддя	_____ (підпис)	Кравцова Тетяна Миколаївна
Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та інформаційного права	_____ (підпис)	Роговенко Олег Володимирович
Здобувач третього рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право»	_____ (підпис)	Бондар Наталія Анатоліївна

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач навчального відділу _____ Колодненко Н.В.

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, к.е.н., проф. _____ Жмайлов В.М.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) для підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 081 «Право» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти: перелік компетентностей; нормативний зміст підготовки аспірантів, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів третього рівня вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. ОНП підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року, Постанов Кабінету Міністрів України «Про вищу освіту» від 23 листопада 2011 року «Про затвердження національної рамки кваліфікації» від 30 грудня 2015 року №1187, «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20 грудня 2015 року.

Програма затверджена: вченою радою юридичного факультету (протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.); схвалено Вченою радою університету (протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.).

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 081 «Право»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, юридичний факультет
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (Philosophy Doctor degree)
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Офіційна назва освітньої програми	«Право»
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з права
Професійна кваліфікація	-
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD) Спеціальність – 081 «Право» Освітня програма «Право»
Обсяг освітньої програми	Диплом PhD, одиничний, 57 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Обмеження щодо форм навчання	відсутні
Наявність акредитації	Не акредитована
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF LLL – 8 рівень,
Передумови	Наявність вищої освіти другого (магістерського) рівня, (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за спеціальністю: 081 «Право». Вимоги до вступників визначаються Правилами прийому на освітньо-наукову програму PhD доктор філософії
Мова викладання	українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://science.snau.edu.ua/aspirantura/
2. Мета освітньої програми	
<p>Метою ОНП є створення якісних умов для підготовки висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця-дослідника у галузі знань 08 «Право» відповідно до спеціальності 081 «Право», що передбачає забезпечення набуття комплексних теоретичних знань релевантної наукової літератури за спеціальністю і практичних умінь та навичок для самостійного проведення наукової дослідницької діяльності, практичної діяльності у галузі права та викладацької роботи у закладах вищої освіти.</p>	

Унікальність ОНП полягає у реалізації принципу поліаспектної інтеграції змісту освітньої підготовки, а саме: рівноцінній інтеграції загальної, професійної і вибіркової складових освітнього процесу; поєднанні наукових інтересів здобувача з місією Університету й актуальними соціальними запитами в сфері юриспруденції та державотворення з врахуванням оновленої ролі права в умовах сталого розвитку та інформаційного суспільства, заснованого на знаннях, правах людини та цифровій економіці; синергійному розвитку науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної компетентностей здобувача; інтеграції у європейський та світовий науково-освітній простір.

ОНП також передбачає опанування здобувачами наукової англійської мови, особливо в практичному вимірі та наукових міжнародних комунікацій. Науковий потенціал ОНП, залучення професіоналів практиків системно поєднуються із високим рівнем корпоративної культури та академічної доброчесності.

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань)	Галузь знань 08 «Право» Спеціальність 081 «Право» Основна частина роботи для отримання ступеня, що відповідає 57 кредитам ЄКТС, присвячена формуванню базових компетентностей, які допоможуть молодому досліднику в зборі й опрацюванні фактичного матеріалу, емпіричних даних та написанні дисертації, включає як саме дослідження, так і аналіз документації й опрацювання письмового тексту відповідно до міжнародних стандартів якості.
Об'єкт вивчення	Методологія науково-дослідної роботи; вітчизняна та світова література з досліджуваної тематики; комплексні проблеми юридичної освіти та науки, професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі права, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної юридичної практики.
Цілі навчання	Сформувати у аспіранта інтегральні, загальні та фахові компетентності, достатні для проведення власного наукового дослідження, участі у колективній науково-дослідній роботі, достатні для здійснення власної педагогічної діяльності; створити належні передумови для виконання аспірантом власного наукового дослідження у формі дисертаційної роботи відповідно до пріоритетних напрямків розвитку вітчизняної та світової науки в галузі права, що висуюються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня

	<p>доктора філософії в галузі 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»; створити умови для публікації проміжних та остаточних результатів власного наукового дослідження у наукових фахових періодичних виданнях та оприлюднення результатів кваліфікаційного дослідження під час наукових конференцій і круглих столів; забезпечити системну ґрунтовну асистентську педагогічну практику аспіранта; забезпечити якісний проміжний контроль виконання аспірантом власного наукового дослідження, створити умови для всебічної, об'єктивної фахової експертизи результатів наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії, їх відповідності чинним вимогам до дисертаційних робіт; створити умови для підготовки до процедури захисту дисертації (наукового дослідження) здобувача наукового ступеня та до її захисту у спеціалізованій вченій раді.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма</p> <p>1. ОСВІТНЯ ОРІЄНТАЦІЯ:</p> <p>1.1. Набуття необхідного та достатнього рівня знань (концепції, наукові підходи, моделі, поняття, категорії тощо) для проведення наукових досліджень (дисертацій): із дисциплін загальної підготовки; із дисциплін професійної підготовки; із дисциплін професійної підготовки (варіативні дисципліни).</p> <p>1.2. Формування інтегральних, загальних, спеціальних (фахових) компетентностей для здійснення самостійних наукових досліджень (дисертацій) у галузі права (зі спеціальності 081 «Право»).</p> <p>2. ДОСЛІДНИЦЬКА ОРІЄНТАЦІЯ:</p> <p>2.1. Продукування нових знань, концепцій та моделей (або удосконалення існуючих) для ефективного правового регулювання важливих соціальних процесів (з метою управління), що матимуть широке практичне застосування.</p> <p>3. ПРИКЛАДНА ОРІЄНТАЦІЯ:</p> <p>3.1. Визначення перспективних сфер впровадження ефективних механізмів правового регулювання важливих соціальних процесів.</p> <p>3.2. Отримання відповідних актів впровадження..</p>
<p>Фокус програми:</p>	<p>1. Отримання ступеня вищої освіти доктор</p>

<p>загальний/ спеціальний</p>	<p>філософії (PhD) зі спеціальності 081 «Право».</p> <p>2. Формування інтегральних, загальних, спеціальних (фахових) компетентностей для здійснення самостійних наукових досліджень (дисертацій) у галузі права (зі спеціальності 081 «Право»).</p> <p>3. Формування компетентності захищати результати власних наукових досліджень (дисертацій) у галузі права (зі спеціальності 081 «Право»).</p> <p><i>Ключові слова: право, верховенство права, права людини, правова культура, правова свідомість.</i></p>
<p>Теоретичний зміст предметної області</p>	<p>Поглиблене комплексне вивчення фундаментальних та прикладних наук спеціальності «Право».</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>1. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ПРОГРАМИ. Програма передбачає 57 кредитів ЄКТС, з яких 42 кредити ЄКТС – за усіма циклами обов’язкових навчальних дисциплін (філософія науки, сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, комунікації в науковому середовищі, методологія проведення наукових досліджень, сучасні тенденції юридичної науки, конфліктологія, реєстрація прав інтелектуальної власності, організація і методика проведення навчальних занять, організація підготовки наукових публікацій, управління науковими проектами, іноземна мова за професійним спрямування, методика підготовки наукових праць іноземною мовою, педагогічна практика); ще 15 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліни циклу спеціальної (професійної) підготовки (за вибором аспіранта). Програма ОРІЄНТУЄ: 1) на набуття необхідного та достатнього рівня знань (концепції, наукові підходи, моделі, поняття, категорії тощо) для проведення наукових досліджень (дисертацій); 2) на формування інтегральних, загальних, спеціальних (фахових) компетентностей для здійснення самостійних наукових досліджень (дисертацій).</p> <p>2. НАУКОВА СКЛАДОВА ПРОГРАМИ. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох</p>

	<p>наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розробка концепції дисертації; 2) визначення методології та методів теоретичного дослідження; 3) визначення основних теоретичних понять; 4) виявлення особливостей, закономірностей, структурно-функціональних, системних характеристик предмета дослідження тощо; 5) апробація наукової новизни дисертації на наукових конференціях; 6) публікація наукових статей, тез. <p>Особливістю наукової складової програми підготовки докторів філософії (зі спеціальності 081 «Право») є те, що окремі частини власних наукових досліджень аспіранти зможуть виконувати під час практичних занять з дисциплін професійної підготовки.</p> <p>3. ПРИКЛАДНА СКЛАДОВА ПРОГРАМИ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) визначення методології та методів емпіричного дослідження; 2) формування емпіричної фактологічної бази дослідження. Висування емпіричних гіпотез; 3) проведення експерименту; 4) аналіз та обробка емпіричної інформації; 5) теоретизація емпіричних результатів дослідження; 6) імплементація результатів емпіричного дослідження в текст дисертації, оформлення додатків; <p>апробація на наукових конференціях результатів емпіричних досліджень.</p>
Методи, методики та технології	Оволодіння методологією наукових досліджень та технологією експерименту, адекватними для вирішення поставлених наукових завдань з права.
4. Працевлаштування та продовження освіти	
Працевлаштування	<p>Наукова та викладацька діяльність у сфері права. Наукова, адміністративна та управлінська діяльність в закладах науки, освіти, в органах влади усіх рівнів та бізнес-секторі.</p> <p>Посади згідно класифікатору професій України:</p>

	<p>Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі). Керівники підприємств, установ, організацій (12): керівники підприємств, установ, організацій (Директор)(1210.1), керівники різних основних підрозділів (Начальник) (1229.1), керівники функціональних підрозділів (Начальник)(1231). Керівник науково-дослідного підрозділу (1237), головний фахівець науково-дослідного підрозділу (1237.1), Начальник (Завідувач) науково-дослідного підрозділу (1237.2), Керівник проектів та програм (1238), Керівник інших функціональних підрозділів (1239), Керівник малих підприємств (Директор)(13). Консультант з питань комерційної діяльності та управління (1475.4). Професіонали: викладачі вищих навчальних закладів (2310): Докторант, Доцент, Професор кафедри (2310.1), асистент, Викладач вищого навчального закладу (2310.2). Інші професіоналі (24): професіонали у сфері державної служби, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності (241): професіонали в галузі праці та зайнятості, Науковий співробітник в галузі праці та зайнятості (2412.1), Консультант, професіонал з інноваційної діяльності, Місця працевлаштування. Посади у відділах та лабораторіях наукових установ, профільних кафедрах університетів. Відповідні робочі місця (наукові дослідження та управління) підприємств, установ та організацій.</p>
<p>Продовження освіти</p>	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: підготовка на 10-ому (науковому) рівні НРК України у галузі права; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти. Різні форми навчання впродовж життя (як в Україні, так і за кордоном) для підвищення кваліфікації та удосконалення управлінсько-адміністративної, наукової, дослідницької, педагогічної чи іншої діяльності.</p>
<p>5. Викладання та оцінювання</p>	

<p>Підходи до викладання та навчання</p>	<p>Підходи до викладання та навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - активне навчання (інтерактивні методи навчання, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвиток системного, креативного та стратегічного мислення; спільне навчання у міждисциплінарних групах; «перевернутий клас»); - навчання через викладання (learning by teaching) (педагогічна практика); - навчання через дослідження (в тому числі участь у виконанні бюджетних та госпдоговірних науково-дослідних робіт, участь у дослідницьких проектах); - персоналізоване навчання (Personalized Learning): індивідуальні консультації з науковими керівниками; вибіркові фахові дисципліни).
<p>Система оцінювання</p>	<p>Освітня складова програми. Система оцінювання здобутих результатів навчання за дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний контроль</i> знань проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> знань – у вигляді письмових та усних екзаменів, заліків.</p> <p>Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання дисциплін, що забезпечують професійну підготовку враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів здійснюється відповідно до наукового плану аспіранта через:</p> <ul style="list-style-type: none"> - участь у семінарах кафедри, конференціях; - рецензування наукових робіт; - самооцінювання; - рекомендації наукового керівника; - проміжні атестації аспіранта у вигляді щорічного звіту про виконання індивідуального плану; - підготовка та презентація дисертаційної роботи.
<p>Форма контролю</p>	<p>Освітня складова програми.</p>

<p>успішності навчання аспіранта (здобувача)</p>	<p>Підсумковий контроль успішності навчання здобувача проводиться у формі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - екзамен – за результатами вивчення обов’язкових дисциплін освітньої програми циклу загальнонаукової підготовки (філософія науки, сучасні проблеми юридичної науки), циклу дослідницької підготовки (реєстрація прав інтелектуальної власності, організація і методика проведення навчальних занять, організація підготовки наукових публікацій, методика та організація підготовки і написання дисертації), циклу мовної підготовки (іноземна мова за професійним спрямуванням, методика підготовки наукових праць іноземною мовою), а також екзамен за результатами вивчення дисциплін професійної підготовки (управління науковими проектами); - залік – за результатами вивчення всіх інших освітніх компонентів, передбачених навчальним планом. <p><i>Наукова складова програми.</i></p> <p>Наукова складова ОНП передбачає дисципліни циклів загальнонаукової підготовки, спеціальної (професійної), дослідницької підготовки, мовної спеціальної (професійної) та практичної підготовки (обов’язкових та вибіркового) та педагогічну практику, що разом з освітньою частиною програми та науковими дослідженнями за участі наукового керівника, підготуванням та публічним захистом дисертації у спеціалізованій вченій раді забезпечує отримання освітнього рівня «Доктор філософії» за спеціальністю 081 «Право».</p>
<p>6. Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність виявляти і розв’язувати наукові задачі та практичні проблеми у певних галузях права з використанням та глибоким переосмисленням наявних та створенням нових цілісних знань, а також висувати гіпотези та генерувати нові ідеї щодо освітньої та професійної (виробничої) діяльності.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, самовдосконалюватись та формувати системний науковий світогляд. 2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, синтезу цілісних

	<p>знань, комплексного вирішення проблем</p> <p>3. Здатність до абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.</p> <p>4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій та дотриманням параметрів безпечної діяльності на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.</p> <p>5. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення для досягнення поставлених цілей.</p> <p>6. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, оцінювати потреби фінансування науково-дослідницьких робіт, здійснювати реєстрацію прав інтелектуальної власності.</p> <p>7. Здатність до участі у роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.</p> <p>8. Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>9. Здатність здійснювати діяльність, зберігаючи природне та культурне надбання, ефективно працювати в команді, спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.</p> <p>10. Здатність дотримуватися норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності.</p> <p>11. Здатність готувати наукові тексти, представляти, обговорювати, вести дискусії та наукову полеміку щодо результатів своєї наукової роботи державною та іноземною мовами в обсязі, достатньому для повного розуміння, демонструючи культуру наукового усного і писемного мовлення.</p> <p>12. Здатність планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід (підхід, що базується на результатах навчання).</p>
Спеціальні (фахові,	1. Здатність формулювати наукову проблему,

**предметні)
компетентності**

робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, здійснювати просвітницьку та педагогічну діяльність у межах спеціальності «Право», застосовуючи традиційні та інноваційні методи, прийоми, засоби тощо.

2. Здатність до розуміння та узагальнення теоретичних і практичних проблем права, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією та вміння збирати, опрацьовувати та аналізувати правові джерела (нормативні акти, доктринальні джерела, судову практику)

3. Здатність до аналітичного оцінювання правової проблеми з використанням інформаційних сучасних технологій.

4. Здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми шляхом розробки та реалізації наукових проектів, організовувати і проводити науково-дослідну та діяльність зі спеціальності «Право»

5.Здатність до побудови правових моделей і перевірка їх адекватності

6. Знання провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювання мети власного наукового дослідження як складової загальноцивілізаційного процесу

7. Вміння формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації

8. Здатність здійснювати аналіз законодавчих текстів та їх експертизу

9. Ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу в судах та інших органах.

10. Здатність до написання наукового дослідження правової проблеми або статті у фахове видання

11. Достатнє знання англійської мови для читання, писання та представлення статей, а також спілкування з іншими науковцями та практиками

12. Знання методологічних принципів та методів правового дослідження та здатність обґрунтовувати

	методологію, обирати і використовувати методи та інструменти наукових досліджень у сфері права для розв'язання завдань дослідження; визначати об'єкт і суб'єкт досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання юридичних проблем.
--	---

Програмні результати навчання

1. Вільно володіти державною мовою, уміти професійно презентувати результати наукових досліджень іноземною мовою.
2. Володіти методологічним інструментарієм проведення наукових досліджень зі спеціальності 081 «Право», керуючись принципами академічної доброчесності та наукової етики.
3. Генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення, розуміти та визначати мету власного наукового дослідження.
4. Володіти методами статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій.
5. Знати принципи організації, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел під час підготовки до занять, застосування активних методик викладання.
6. Розуміти особливості структури та уміти готувати наукові роботи (монографії, наукової статті тощо), керуючись принципами академічної доброчесності.
7. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.
8. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей у юридичній сфері.
9. Бути здатним приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за достовірність і новизну власних наукових досліджень та прийняття рішень, вміти мотивувати співробітників рухатися до спільної мети.
10. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень за спеціальністю 081 «Право».
11. Аналізувати сучасні наукові праці, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання з права.
12. Проводити професійну інтерпретацію отриманих результатів досліджень, в тому числі з використанням сучасного програмного забезпечення.
13. Професійно презентувати результати своїх досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, в тому числі іноземною мовою у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.
14. Уміти працювати в команді, у тому числі міждисциплінарній, мати

навички міжособистісної взаємодії.	
15. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології під час спілкування, обміну інформацією, збору, аналізу, оброблення, інтерпретації різних джерел.	
16. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знати фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з права за обраним напрямом досліджень.	
17. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження з права, які приводять до отримання нових знань.	
18. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень з права.	
19. Розуміти шляхи впровадження результатів наукових досліджень з права у виробництво, навчальний процес та науку.	
20. Здійснювати організацію практичних досліджень з права відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.	
21. Презентувати результати досліджень у вигляді дисертаційної роботи, захищати результати дисертаційного дослідження.	
7. Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічної презентації результатів досліджень у вигляді дисертаційної роботи доктора філософії за умови виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертаційна робота доктора філософії передбачає розв'язання актуальної теоретичної та/або експериментальної (практичної) проблеми в галузі права і свідчить про здатність здобувача вести самостійне наукове дослідження, формулювати нові складні ідеї та обґрунтувати їх. Дисертація є результатом самостійної наукової роботи аспіранта, яка має статус інтелектуального продукту на правах рукопису і пропонує розв'язання актуального наукового завдання зі спеціальності 081 «Право».
Вимоги публічного захисту	Захист дисертаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів дослідження та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, згідно з чинними вимогами.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічний персонал відповідає вимогам чинного законодавства України. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, є співробітниками Сумського НАУ, забезпечується підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників не менше, ніж один раз на п'ять років. 100% науково-педагогічних працівників задіяних до викладання дисциплін мають наукові ступені та вчені звання.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення юридичного факультету Сумського НАУ дозволяє проводити підготовку здобувачів вищої освіти та відповідає нормативним вимогам. Для забезпечення навчального процесу використовується лабораторія практичного права, інноваційний кабінет, кабінет криміналістики, аудиторія «Зал судових засідань», «Інтерактивна аудиторія для розвитку комунікативних компетенцій».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальний процес підготовки здобувачів вищої освіти забезпечений методичними та інформаційними матеріалами в достатньому обсязі відносно нормативних потреб, а також наявністю бібліотеки юридичного факультету СНАУ, репозиторію та розроблених дистанційних курсів.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та університетами України. Заключаються угоди про академічну мобільність для навчання та проведення досліджень в університетах та наукових установах України. До керівництва науковою роботою здобувачів вищої освіти можуть залучаються провідні фахівці університетів та науково-дослідних установ України на умовах індивідуальних договорів.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та вищими навчальними закладами зарубіжних країн-партнерів на умовах угод про співпрацю. Детальна інформація на сайті Сумського національного аграрного університету: https://snau.edu.ua/mizhнародni-proekti/
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання здобувачів третього рівня вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою. Сумський НАУ має право на підготовку здобувачів вищої освіти з можливістю здійснювати підготовку іноземців та осіб без

	громадянства. Навчання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою, науково-педагогічні працівники мають сертифікати B2
--	---

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК 1.	Філософія науки	4	іспит
ОК 2.	Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності	3	залік
ОК 3.	Комунікації в науковому середовищі	3	залік
ОК 4.	Методологія проведення наукових досліджень	3	залік
ОК 5.	Сучасні тенденції юридичної науки в умовах інформаційного суспільства	3	іспит
ОК 6.	Конфліктологія в умовах інформаційного суспільства	3	залік
ОК 7.	Правова охорона прав інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки	3	іспит
ОК 8.	Організація і методика проведення навчальних занять	3	іспит
ОК 9.	Методика та організація підготовки і написання дисертації	3	іспит
ОК 10.	Управління науковими проектами	3	іспит
ОК 11.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	4	іспит
ОК 12.	Методика підготовки наукових праць іноземною мовою	3	іспит
ОК 13.	Педагогічна практика	4	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		42	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВБ 1.-	Актуальні проблеми теорії держави та права	5	Залік
ВБ 3		5	Залік
**	Актуальні проблеми цивільного процесу	5	залік

	Актуальні проблеми адміністративного права Проблеми інформаційного права Проблеми фінансового права Альтернативні способи вирішення цивільних спорів Проблеми захисту прав людини в Україні та світі		
Загальний обсяг вибірових компонент:		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		57	

** Аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, які дотичні до тематики дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Блок загальної підготовки (компетентності)				Блок фахової підготовки (компетентності)		
Філософські	Викладацькі	Дослідницькі	Комунікативні	Фахові глибинні знання та уміння		
1 рік	Філософія науки	Організація і методика проведення навчальних занять	Методологія проведення наукових досліджень	Сучасні тенденції юридичної науки в умовах інформаційного суспільства		
			Іноземна мова за професійним спрямуванням			
			Правова охорона прав інтелектуальної власності в умовах цифрової економіки			
			Методика та організація підготовки і написання дисертації	Комунікації у науковому середовищі		
2 рік			Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності	Конфліктологія в умовах інформаційного суспільства		
			Управління науковими проектами			
			Методика підготовки наукових праць іноземною мовою	Актуальні проблеми теорії держави та права Актуальні проблеми цивільного процесу Актуальні проблеми адміністративного права Проблеми інформаційного права Проблеми фінансового права Альтернативні способи вирішення цивільних спорів Проблеми захисту прав людини в Україні та світі		
3 рік	Педагогічна практика					

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених ОНП компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК 1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, самовдосконалюватись та формувати системний науковий світогляд.	•	•		•
ЗК 2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, синтезу цілісних знань, комплексного вирішення проблем	•	•		
ЗК 3. Здатність до абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.	•		•	•
ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій та дотриманням параметрів безпечної діяльності на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.	•	•		
ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення для досягнення поставлених цілей.	•			•
ЗК 6. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, оцінювати потреби фінансування науково-дослідницьких робіт, здійснювати реєстрацію прав інтелектуальної власності.	•		•	•
ЗК 7. Здатність до участі у роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.	•		•	
ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.			•	•
ЗК 9. Здатність здійснювати діяльність, зберігаючи природне та культурне надбання, ефективно працювати в команді, спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.		•	•	

ЗК 10. Здатність дотримуватися норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності.	•			•
ЗК 11. Здатність готувати наукові тексти, представляти, обговорювати, вести дискусії та наукову полеміку щодо результатів своєї наукової роботи державною та іноземною мовами в обсязі, достатньому для повного розуміння, демонструючи культуру наукового усного і писемного мовлення.	•	•	•	
ЗК 12. Здатність планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід (підхід, що базується на результатах навчання).	•	•	•	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
СК1. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики	•	•		•
СК2. Уміння збирати, опрацьовувати та аналізувати правові джерела (нормативні акти, доктринальні джерела, судову практики)		•		
СК3. Здатність до аналітичного оцінювання правової проблеми		•		•
СК4. Здатність до опрацювання та аналізу інформації для правового дослідження		•		•
СК5. Здатність до побудови правових моделей і перевірка їх адекватності	•	•		•
СК6. Знання провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювання мети власного наукового дослідження як складової загальноцивілізаційного процесу	•	•		•
СК7. Вміння формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації		•		•
СК8. Здатність здійснювати аналіз законодавчих текстів та їх експертизу		•		•
СК9. Ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу в судах та інших органах.		•	•	
СК10. Здатність до написання наукового дослідження правової проблеми або статті у фахове видання	•	•		•
СК11. Достатнє знання англійської мови для читання, писання та представлення статей, а також спілкування з іншими науковцями та практиками	•	•	•	
СК12. Знання методологічних принципів та методів правового дослідження	•			

Матриця відповідності визначених ОНП результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																								
		Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	ІК 1																									
ПРН 1	+	+										+											+	+	+	
ПРН 2	+	+			+					+							+					+				+
ПРН 3	+		+	+		+									+			+	+	+	+					
ПРН 4	+				+		+		+		+						+									+
ПРН 5	+	+		+					+				+	+		+										+
ПРН 6	+			+							+	+		+	+		+					+		+		
ПРН 7	+	+									+	+					+						+			
ПРН 8	+		+	+		+					+				+	+	+	+	+		+	+				
ПРН 9	+	+	+	+		+			+						+	+		+	+		+		+			
ПРН 10	+		+	+		+					+				+											
ПРН 11	+		+	+								+				+				+						
ПРН 12	+			+	+						+	+					+									
ПРН 13	+		+	+			+				+	+					+						+			
ПРН 14	+						+	+	+	+					+			+					+			
ПРН 15	+	+		+	+												+	+					+			
ПРН 16	+	+	+	+	+											+				+		+				
ПРН 17	+				+						+				+			+								
ПРН 18	+		+	+		+					+				+											
ПРН 19	+		+	+		+		+					+	+			+									
ПРН 20	+				+					+			+	+												
ПРН 21	+		+	+		+	+				+	+					+							+		

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами
освітньо-наукової програми**

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21
ОК1			+					+		+								+			
ОК2				+								+			+						
ОК3	+												+	+	+						
ОК4		+	+			+	+	+	+	+	+							+	+		+
ОК5								+		+	+					+	+	+	+	+	
ОК6			+						+					+							
ОК7							+	+	+												
ОК8					+								+	+					+		
ОК9		+	+			+	+	+		+	+		+	+							
ОК10		+	+	+				+	+	+		+		+	+		+	+	+		
ОК11	+												+								
ОК12	+												+								
ОК13					+								+	+					+		
ВБ 1						+	+														+
ВБ 2		+	+					+	+	+	+					+	+	+	+		
ВБ 3		+	+					+	+	+	+					+	+	+	+		
ВБ 4		+	+					+	+	+	+					+	+	+	+		

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
2. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 22. 07. 2014 № 1602-VII
3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти //Балуба І. та ін. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради. – 29 с.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016р №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
7. Національний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010, чинний від 2012-01-01.
8. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010, чинний від 2010-11-01.
9. 9. Области образования и профессиональной подготовки 2013 (МСКО-О 2013): Сопроводительное руководство к Международной стандартной классификации образования 2011. – Институт статистики ЮНЕСКО, 2014. – Режим доступа: <http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/isc-ed-f-2013-fields-of-education-training-2014-rus.pdf>.
10. ДСТУ ISO 22000:2007 Системи управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга (ISO 22000:2005, IDT). – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 30 с.
11. ДСТУ ISO 22005:2009 Простежуваність у кормових та харчових ланцюгах. Загальні принципи та основні вимоги щодо розроблення та запровадження системи (ISO 22005:2007, IDT). – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – 6 с.
12. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 28.01.2002 р. № 178/2002, що встановлює загальні принципи і вимоги законодавства щодо харчових продуктів, створює Європейський Орган з безпеки харчових продуктів і що встановлює процедури у питаннях, пов'язаних із безпекою харчових продуктів.
13. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 882/2004 «Про офіційні заходи контролю, які застосовуються для забезпечення підтвердження відповідності з кормовим та харчовим законодавством, правилами здоров'я та захисту тварин».
14. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 852/2004 «Про гігієну харчових продуктів».

15. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. № 854/2004, що встановлює особливі правила організації офіційного контролю за продуктами тваринного походження, що призначені для споживання людиною.

Інформаційні джерела

1. Національний глосарій 2014-
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
2. НПК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. ESG - http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
6. ISCED (МСКО) 2011 -
<http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
7. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 -
<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>.
9. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів -
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
10. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Вид-во «Соцінформ». – Київ, 2010.